

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-03-15/2013
P/13/172

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/172 – Prawidłowość gospodarowania zabytkami nieruchomymi przez wybrane jednostki samorządu terytorialnego z terenu województwa podkarpackiego.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Paweł Rakowski, inspektor kontroli państwowej na podstawie upoważnienia do kontroli nr 84483 z dnia 4.03.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 3)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Chorkówce
Kierownik jednostki kontrolowanej	Andrzej Koniecki – Wójt Gminy Chorkówka (dowód: akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie¹ ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zakresie gospodarowania zabytkiem – Dworem w Żeglcach.

Powyższą ocenę uzasadnia w szczególności bardzo zły stan zabytku objętego kontrolą, który w czasie kontroli uległ znacznemu zniszczeniu (spłonął), brak starań Gminy o uzyskanie środków finansowych mających na celu przeciwdziałanie degradacji zabytku oraz braki formalne w zakresie opieki i ochrony zabytków na terenie Gminy (brak gminnego programu opieki nad zabytkami).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zaniechania Gminy naruszały obowiązki określone w art. 4 ust 1 – 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*² tj. obowiązek zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, obowiązek zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków oraz obowiązek udaremniania niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków. Gmina nie zapewniła też warunków do prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie oraz korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości, co naruszało art. 5 ust. 2 – 4 cyt. ustawy.

Powyższą, negatywną ocenę potwierdza fakt, iż po kontroli przeprowadzonej w 2013 r. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków poinformował Gminę o możliwości dofinansowania 100% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy Dworze w Żeglcach wraz ze wskazaniem terminu na złożenie wniosku o takie dofinansowanie, jednak Gmina nie podjęła działań aby uzyskać stosowną dotację.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.

Negatywną ocenę uzasadnia również fakt, iż Wójt Gminy Chorkówka wbrew zapisom art. 87 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, w latach 2009 – 2012 nie opracował gminnego programu opieki nad zabytkami, a także wbrew zapisom art. 36 powołanej ustawy, pomimo prowadzenia robót budowlanych w otoczeniu Dworu w Żeglcach nie wystąpił z wnioskiem o pozwolenie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Określenie stanu faktycznego i prawnego zabytków nieruchomości ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia przed degradacją, dewastacją i pożarem.

Opis stanu faktycznego

1. Określenie zabytku, rok lub wiek powstania, funkcja historyczna.

Dwór położony w miejscowości Żegłce, gmina Chorkówka został zbudowany w pierwszej połowie XIX wieku. Zgodnie z wypisem z ewidencji nieruchomości Gminy Chorkówka, Dwór ten usytuowany jest na działce numer 342 o powierzchni 1.09 ha. Dla wskazanej nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta numer 64512, według której właścicielem przedmiotowej nieruchomości jest Gmina Chorkówka.

Gmina stała się właścicielem przedmiotowej nieruchomości na podstawie decyzji Wojewody Podkarpackiego z dnia 28.06.2005 r.

(dowód: akta kontroli str. 4-30, 90-94)

2. Zakres ochrony konserwatorskiej, data wpisania do rejestru zabytków, numer rejestru, a także zakres przedmiotowy ochrony (ilość i rodzaj budynków, otoczenie zabytku, założenia parkowe, drzewostan itp.).

Dwór w Żeglcach został wpisany do rejestru zabytków na mocy decyzji Wojewódzkiego konserwatora Zabytków w Krośnie z dnia 30.01.1985 r.

Zgodnie z powołaną decyzją do rejestru zabytków wpisano: ...zespół dworsko-parkowy w Żeglcach, gm. Chorkówka, który się składał z *budynku Dworu, budynków gospodarczych oraz spichlerza*.

W dniu 28.06.2000 r. Generalny Konserwator Zabytków wydał decyzję na mocy której uchylił decyzję Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Krośnie z dnia 30.01.1985 r. w części dotyczącej wpisu do rejestru zabytków budynków gospodarczych w Żeglcach gm. Chorkówka.

W uzasadnieniu do w/w decyzji Generalny Konserwator Zabytków wskazał na zły stan budynku grożący katastrofą budowlaną, tj. ...*budynek stwarza zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego*.

(dowód: akta kontroli str. 31-35, 46-46)

3. Wpis do rejestru zabytków – ujawnienie w księdze wieczystej (art. 9 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

W księdze wieczystej numer 64512 prowadzonej dla nieruchomości na której znajduje się Dwór w Żeglcach nie ujawniono wpisu przedmiotowej nieruchomości do rejestru zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 5-30)

W wyjaśnieniu na powyższą okoliczność Pani Grażyna Stojak – Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków podała: *W aktach sprawy brak jest potwierdzenia, że został złożony wniosek o ujawnienie tego faktu w księdze wieczystej. Nie możliwości wyjaśnienia, czy został taki wniosek złożony, a jeżeli nie to dlaczego.*

(dowód: akta kontroli str. 36-37)

4.Funkcja zabytku oraz działalność prowadzona na terenie zabytku.

Obecnie budynek Dworu w Żeglcach nie jest użytkowany.

(dowód: akta kontroli str. 42-45)

5.Podział zabytku.

W latach 2009-2012 Gmina nie występowała do konserwatora z wnioskami o dokonanie podziału zabytku objętego kontrolą.

(dowód: akta kontroli str. 36-37)

6.Ewidencjonowanie nieruchomości zgodnie z katastrem nieruchomości, wycena nieruchomości oraz włączenie nieruchomości zabytkowej do planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości.

W kontroli ustalono, że Wójt gminy Chorkówka zgodnie z zapisami art. 23 ustawy z dnia 23 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r., Nr 102, poz. 651), prowadził ewidencję nieruchomości gminnych, w której uwidocznił Dwór w Żeglcach.

(dowód: akta kontroli str. 38-41, 99-115)

W latach 2009 -2012 Dwór w Żeglcach nie był przedmiotem wyceny.

W wyjaśnieniu na okoliczność braku wyceny Dworu w Żeglcach Pan Andrzej Koniecki – Wójt gminy Chorkówka podał: *Gmina Chorkówka nie zlecała uprawnionemu rzeczoznawcy majątkowemu wykonania operatu szacunkowego określającego wartość nieruchomości oznaczonej nr ewidencyjnym 342 położonej w miejscowości Żeglce, z uwagi na fakt, iż Gmina Chorkówka, co do zasady zleca wykonanie operatów szacunkowych w przypadkach gdy dana nieruchomość jest ujęta w wykazie nieruchomości przeznaczonych do zbycia. W przypadku nieruchomości, na której posadowiony jest budynek Dworu w Żeglcach informuje, iż nie była ona ujęta w wykazie nieruchomości przeznaczonych do zbycia w związku z brakiem wniosków dotyczących nabycia w/w nieruchomości. Jednocześnie pragnę podkreślić, że Gmina Chorkówka dążąc do utrzymania w stałej aktualności składników ewidencjonowanego mienia komunalnego, sukcesywnie zleca wykonanie operatów szacunkowych określających wartość ewidencjonowanego mienia komunalnego, sukcesywnie zleca wykonanie operatów szacunkowych określających aktualną wartość nieruchomości stanowiących jej własność niezależnie od wycen nieruchomości zleczanych w związku z ich przeznaczeniem do sprzedaży.*

(dowód: akta kontroli str. 58-62, 71-71, 81-81)

7. Oględziny Dworu w Żeglcach.

W dniu 8.03.2013 r. przeprowadzono oględziny zabudowań Dworu w Żeglcach.

W wyniku oględzin ustalono, że budynek Dworu jest w złym stanie technicznym. Dach budynku kryty dachówką w kolorze czerwonym – nieszczelny – widoczne zniekształcenia. W oknach brak szyb, a wewnątrz budynku odpadające tynki, częściowo naruszona konstrukcja dachu, a także widoczne spalone elementy konstrukcji dachu.

W związku z pożarem, który miał miejsce w dniu 1 maja 2013 r., w dniu 2 maja 2013 r. powtórnie przeprowadzono oględziny budynku Dworu w Żeglcach. Ustalono, że stan techniczny budynku w wyniku pożaru tego zdarzenia uległ znacznemu pogorszeniu. Całowitemu spaleniu uległa więźba dachowa oraz drewniany strop na powierzchni całego budynku, a także część stolarki okiennej, a ponadto nadpaleniu uległy drzewa znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu budynku.

W związku z powyższym w dniu 2.05.2013 r. w trybie art. 51 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2012 r., poz. 82), poinformowano Pana Andrzeja Konieckiego – Wójta Gminy Chorkówka o konieczności podjęcia działań mających na celu uniemożliwienie dostępu do zniszczonego budynku osobom postronnym, w tym uczniom pobliskiej szkoły.

W odpowiedzi pismem z dnia 6.05.2013 r. Urząd, poinformował kontrolera, iż *wspólnie ze służbami Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyśle uzgodniono sposób zabezpieczenia obiektu, poprzez: ogrodzenie placu wokół zniszczonego budynku, usunięcie nadpalonych i spalonych elementów drewnianych, zabezpieczenie okien i drzwi przed dostępem osób postronnych oraz zabezpieczenie murów budynku poprzez nakrycie papą*, a w dniu 16.05.2013 r. Pan Andrzej Koniecki – Wójt Gminy Chorkówka złożył oświadczenie, zgodnie z którego treścią: *...obecnie wykonywane są zalecenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dotyczące zabudowanej budynkiem dworu nieruchomości oznaczonej nr ewidencyjnym 342, położonej w miejscowości Żeglce. W szczególności budynek dworu posadowiony na wskazanej działce został ogrodzony siatką, a także uporządkowano teren po zniszczeniach powstałych wskutek pożaru...*

(dowód: akta kontroli str. 42-51, 130-130)

Na budynku Dworu w Żeglcach nie stwierdzono znaku o którym mowa w art. 12 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* informującego o tym, iż zabytek podlega ochronie.

W wyjaśnieniu na powyższą okoliczność Pan Jan Juszcak – Starosta Powiatu Krośnieńskiego podał, iż: *...brak było wniosku właściciela zabytku o umieszczenie znaku informującego o tym, iż zabytek podlega ochronie.*

(dowód: akta kontroli str. 37-37, 80-80)

W wyjaśnieniu na okoliczność niezagospodarowania budynku Dworu w Żeglcach Pan Andrzej Koniecki – Wójt Gminy Chorkówka podał: *Decyzją Wojewody Podkarpackiego z dnia 28 czerwca 2005 r., Gmina Chorkówka nabyła nieodpłatnie z mocy prawa, prawo własności nieruchomości położonej w miejscowości Żeglce oz. Nr 342 o pow. 1,09 ha, zabudowanej budynkiem nowej i starej szkoły. W momencie nabycia prawa własności przedmiotowej nieruchomości, budynek starej szkoły*

znajdował się w bardzo złym stanie technicznym i nie nadawał się do zagospodarowania.

Nie mniej podnoszę, iż już w 2001 roku Gmina Chorkówka rozważała możliwość rozbiórki Dworu, po uprzednim uzyskaniu zgody Ministra Kultury. Dokonano w tym czasie oględzin z udziałem przedstawicieli Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Krośnie. Postępowanie to zostało wstrzymane ze względu na brak ustanowienia tytułu własności na rzecz Gminy Chorkówka. W tym okresie wystąpiły wątpliwości kompetencyjne co do podejmowania poszczególnych czynności przez różne organy. Trudności w rozpoczęciu zagospodarowania budynku starej szkoły po uzyskaniu przez Gminę Chorkówka prawa własności tej nieruchomości były związane z koniecznością poniesienia wysokich kosztów, poczynając od kosztownych ekspertyz np. związanych chociażby z istnieniem zagrożenia stabilności konstrukcyjnej budynku. Stan zabytku jest taki, że ratowanie przedmiotowego budynku winno być dobrze uzasadnione ze względu na przewidywane olbrzymie koszty związane chociażby z doprowadzeniem budynku do stanu nie zagrażającego jego niszczeniu.

Ewentualne koszty ponoszone przy przedmiotowym budynku mogłyby również zostać uznane przez członków Rady Gminy Chorkówka, jak również lokalna społeczność jako nieuzasadnione. Powszechnie jest bowiem wiadomo, nie tylko na terenie naszej gminy, że budynek starej szkoły należał do znanej osoby, której spadkobiercy, a jest ich wielu przypominają nieraz o swoich prawach do tej nieruchomości.

Sprawa jest również delikatna, gdyż jednym ze spadkobierców jest urzędnik naszej jednostki, pełni funkcję sekretarza. Jakiegokolwiek działanie w sprawie ochrony zabytku do których jesteśmy zobowiązani, ale za którymi idą środki finansowe może rodzić zarzut braku obiektywizmu ze strony Gminy pomimo, że ze strony Pani sekretarz nigdy nie padło w tym przedmiocie ani jedno zdanie.

(dowód: akta kontroli str. 52-54)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Gmina pomimo, iż w 2005 roku otrzymała nieodpłatnie prawo własności Dworu w Żeglcach nie podjęła działań mających na celu niedopuszczenie do pogorszenia stanu technicznego tego budynku.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie³ ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

2. Planowanie przestrzenne dotyczące Dworu w Żeglcach.

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a ochrona Dworu położonego w miejscowości Żeglce.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717), Rada Gminy Chorkówka w dniu 28 grudnia 2002 r. uchwaliła *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chorkówka*.

W Studium tym stosownie do zapisów art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, uwzględniono opiekę i ochronę zabytków.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

(dowód: akta kontroli str. 55-69, 99-115)

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – Dwór w Żeglcach.

Dla terenu na którym położony jest Dwór w Żeglcach nie opracowano miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

(dowód: akta kontroli str. 70)

3. Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowych oraz ochrona Dworu w Żeglcach.

W latach 2009-2012 dla działki numer 342 położonej w miejscowości Żeglce, Wójt Gminy Chorkówka wydał dwie decyzje w przedmiocie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego. Inwestycje te dotyczyły wykonania sieci wodociągowej z przyłączami oraz przebudowy sieci gazowej średniego ciśnienia i zgodnie z wyjaśnieniami Pana Andrzeja Konieckiego – Wójta Gminy Chorkówka, *miały one na celu wykonanie przyłącza do budynku nowej szkoły i w żaden sposób nie kolidowały z położonym na działce numer 342 w Żeglcach obiektem zabytkowym.*

Art. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2010 r., Nr 243, poz. 1623) zawiera definicję robót budowlanych. Zgodnie z treścią powołanego przepisu przez roboty budowlane należy rozumieć: budowę oraz prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego.

W myśl art. 36 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* pozwolenia Konserwatora Zabytków wymaga m.in. wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku.

Zgodnie z wyjaśnieniami Pana Andrzeja Konieckiego - Wójta Gminy Chorkówka, w przedmiocie braku zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, o którym mowa w powołanym przepisie ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, *...budowa sieci wodociągowej na działce 342 w miejscowości Żeglce gdzie zlokalizowany jest dwór wpisany do rejestru zabytków w ramach realizacji inwestycji dla całej miejscowości Żeglce na celu miała budowę sieci infrastruktury technicznej służącej obsłudze tego terenu.*

Na terenie działki nr 342 w Żeglcach znajdują się także obiekty Szkoły Podstawowej w Żeglcach i realizacja przedmiotowej inwestycji miała na celu dostarczenie odpowiedniej ilości i jakości wody na potrzeby tej placówki, dotychczasowe źródło wody w postaci studni nie zapewniało ani wystarczającej ilości wody, ani też jej odpowiedniej jakości.

Przebieg inwestycji na działce 342 w Żeglcach został zaprojektowany wzdłuż granic działki, w znacznej odległości od obiektu dworu, w żaden sposób nie naruszający jego zabytkowego charakteru. Rury wodociągowe zostały ułożone w ziemi, a teren przywrócony do stanu pierwotnego sprzed inwestycji, realizacja inwestycji nie spowodowała także żadnej wycinki drzew czy krzewów. Jedynym elementem nadziemnym przedmiotowej sieci wodociągowej w obrębie działki nr 342 jest hydrant przeciwpożarowy usytuowany przy drodze powiatowej (przed budynkiem szkoły) i służący do ochrony pożarowej zlokalizowanych w tym terenie obiektów, w tym zabytkowego dworu...

(dowód: akta kontroli str. 53-53, 85-86)

4. Gminny program opieki nad zabytkami.

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Chorkówka wbrew zapisom art. 87 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* nie sporządził gminnego programu ochrony nad zabytkami.

W wyjaśnieniu na powyższa okoliczność Pan Andrzej Koniecki – Wójt Gminy Chorkówka podał: *...iż Urząd Gminy w Chorkówce nie sporządził jeszcze gminnego programu opieki nad zabytkami z uwagi na brak środków finansowych. W najbliższym czasie taki program zostanie opracowany.*

(dowód: akta kontroli str. 71-72)

5. Gminna ewidencja zabytków.

W kontroli ustalono, że Wójt Gminy Chorkówka stosownie do zapisów art. 22 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* prowadził gminną ewidencję zabytków, do której wpisany był Dwór w Żeglcach.

(dowód: akta kontroli str. 73-78)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W kontroli ustalono, że Wójt Gminy Chorkówka, wbrew zapisom art. 87 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, w latach 2009 – 2012 nie opracował gminnego programu opieki nad zabytkami, a ponadto, pomimo prowadzenia robót budowlanych w otoczeniu Dworu w Żeglcach, nie uzyskał pozwolenia o którym mowa w art. 36 powołanej ustawy od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie⁴ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Zagospodarowanie zabytku, w tym prowadzenie prac i robót przy Dworze w Żeglcach.

1. Sposób zagospodarowania Dworu w Żeglcach.

Dwór w Żeglcach w latach 2009-2012 nie był zagospodarowany na cele użytkowe.
(dowód: akta kontroli str. 54-54)

2. Zagrożenia dla zabytku (uszkodzenie, zniszczenie).

W latach 2009-2012 Urząd Gminy w Chorkówce nie informował Urzędu Konserwatora Zabytków o zagrożeniach o których mowa w art. 28 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

W wyjaśnieniu na okoliczność nieinformowania Urzędu Konserwatora Zabytków Pan Andrzej Koniecki – Wójt gminy Chorkówka podał, że: *W 2001 roku Dyrektor Szkoły Podstawowej w Żeglcach informował Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków Województwa Podkarpackiego w Krośnie o pogarszającym się stanie zabytkowego Dworu w Żeglcach.*

(dowód: akta kontroli str. 72-72)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

3. Zalecenia konserwatorskie określające sposób korzystania, jego zabezpieczenie i realizacja prac konserwatorskich oraz zakres zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku.

W latach 2009-2012 Urząd Gminy w Chorkówce nie otrzymał żadnych zaleceń od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w przedmiocie zabezpieczenia, sposobu korzystania lub też zakresu prac konserwatorskich do zrealizowania przy Dworze w Żeglcach.

(dowód: akta kontroli str. 82-98)

4. Kontrole Dworu w Żeglcach przeprowadzone przez Urząd Konserwatora Zabytków w trybie nadzoru konserwatorskiego.

W latach 2009-2012 stan Dwór w Żeglcach nie był przedmiotem kontroli ze strony Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Przemyślu.

Kontrola Dworu w Żeglcach przez Urząd Konserwatora Zabytków została przeprowadzona w styczniu 2013 roku (wcześniejsza miała miejsce w 2001 roku).

W wyniku wskazanej kontroli Urząd Konserwatora Zabytków *poinformował Gminę, iż winna ona albo uzyskać w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie skreślenie budynku z rejestru zabytków, a w konsekwencji dokonać jego rozbiórki, albo wykonać jego remont i wprowadzić funkcję użytkową...*

(dowód: akta kontroli str. 96-97)

5. Prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane prowadzone przy zabytku w Żeglcach w okresie objętym kontrolą.

W latach 2009-2012 przy budynku Dworu w Żeglcach nie prowadzono żadnych robót konserwatorskich, restauratorskich, czy też budowlanych.

Na podstawie wniosku Wójta gminy Chorkówka z dnia 05.08.2011 r., w dniu 11.08.2011 r. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków wydał decyzję zezwalającą w terminie do dnia 31.12.2012 r. (w systemie gospodarczym) na usunięcie 8 sztuk drzew, usytuowanych na terenie zabytkowego parku dworskiego.

Wskazany wniosek zawierał wszystkie elementy o których mowa w § 8 rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (Dz. U. Nr 165, poz. 987).

Prace te zostały wykonane w terminie wynikającym ze wskazanej decyzji.

(dowód: akta kontroli str. 54-54, 95-97, 121-129)

6. Realizacja w otoczeniu zabytku robót budowlanych polegających na budowie innych obiektów.

W okresie objętym kontrolą w bezpośrednim otoczeniu Dworu w Żeglcach nie wznoszono nowych obiektów.

Na terenie nieruchomości na której posadowiony jest Dwór znajduje się Szkoła Podstawowa, która została oddana do użytku w 1966 roku.

(dowód: akta kontroli str. 54-54, 116-120)

7. Przygotowanie sprzedaży, zamiany, oddania w trwałe zarząd, użytkowanie wieczyste lub dzierżawę Dworu w Żeglcach.

Zgodnie z wyjaśnieniami Pana Andrzeja Konieckiego – Wójta Gminy Chorkówka *Gmina rozważała możliwość oddania w dzierżawę, użytkowanie wieczyste lub trwałe zarząd Dworu w Żeglcach, ale z powodu braku zainteresowania, z uwagi na bliskość budynku Szkoły Podstawowej nie było to możliwe.*

(dowód: akta kontroli str. 54-54)

8. Postępowanie ws. podpadania nieruchomości pod działanie przepisów dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej (Dz. U. z 1945 r., Nr 3, poz. 13).

Zgodnie z informacją uzyskaną od Pani Małgorzaty Chomycz – Śmigielskiej – Wojewody Podkarpackiego: *Dwór w Żeglcach (gmina Chorkówka) nie był przedmiotem postępowań administracyjnych prowadzonych w trybie w/w przepisów, natomiast według wyjaśnień złożonych Pana Andrzeja Konieckiego – Wójta Gminy Chorkówka: Gmina nie posiada informacji w przedmiocie prowadzenia przez Wojewodę Podkarpackiego postępowania związanego z Dworem w Żeglcach w przedmiocie podpadania pod przepisy dekretu.*

(dowód: akta kontroli str. 53-53, 79-79)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Gmina nie informując Urzędu Konserwatora Zabytków o pogarszającym się stanie Dworu w Żeglcach nie dochowała obowiązku określonego w przepisie art. 28 ustawy o *ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁵ mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

4. Finansowanie prac i robót przy Dworze w Żeglcach, w tym starania Gminy o pozyskanie środków na w/w cele.

Opis stanu
faktycznego

1. Źródła finansowania robót przy zabytku.

W latach 2009-2012 Urząd Gminy w Chorkówce nie wykonywał żadnych prac przy Dworze w Żeglcach.

(dowód: akta kontroli str. 84-84)

2. Prawidłowość stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych przy wyborze wykonawców prac realizowanych przy Dworze położonym w miejscowości Żeglce.

W latach 2009-2012 Gmina nie ogłaszała przetargów w trybie ustawy *Prawo zamówień publicznych* na realizację robót przy Dworze w Żeglcach.

(dowód: akta kontroli str. 84-84)

3. Sposób wykorzystania dotacji.

Urząd w okresie objętym kontrolą nie korzystał z dotacji na realizację prac przy Dworze w Żeglcach.

(dowód: akta kontroli str. 84-84)

4. Starania Gminy o pozyskanie środków zewnętrznych na finansowanie prac przy Dworze w Żeglcach.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

W latach 2009-2012 Gmina nie starała się o pozyskanie środków zewnętrznych na remont Dworu w Żeglcach.

W wyjaśnieniu na powyższą okoliczność Pan – Andrzej Koniecki – Wójt Gminy Chorkówka podał: *Gmina w ostatnich latach nie występowała z wnioskami o pozyskanie środków zewnętrznych na remont obiektu Dworu położonego w miejscowości Żeglce ze względu na brak wystarczających środków własnych.*

W ostatnich latach udzielono dotację w następujących w kwotach:

1.15.000 zł w 2009 roku na konserwację ołtarza głównego w Kościele Parafialnym p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Zręcinie,

2.10.000 zł w 2010 roku na konserwację techniczną i estetyczną malowideł ściennych w absydzie Kościoła Parafialnego p.w. Św. Stanisława Biskupa i Męczennika w Zręcinie,

3.10.000 zł w 2012 roku na konserwację ambony w Kościele Parafialnym p.w. Stanisława Biskupa i Męczennika w Zręcinie,

4.10.000 zł w 2010 roku na konserwację trzech witraży w Kościele Parafialnym w Bóbrce,

5.15.000 zł w 2009 roku na remont zabytkowych schodów zewnętrznych prowadzących na dziedziniec Kościoła Parafialnego w Kobylanach.

Prowadzone były również:

1.w ramach SPO Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006 prace w parku zabytkowym w Kobylanach. Koszt tego przedsięwzięcia wyniósł 163.255 zł,

2.w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 wybudowano ścieżkę procesyjną przy kościele Parafialnym w Bóbrce. Całkowity koszt tego zadania wyniósł 84.631 zł.

Mając powyższe na uwadze pragnę zaznaczyć, że Gmina Chorkówka w ramach swoich możliwości podejmuje działania zmierzające do odnowy istniejących zabytków znajdujących się na terenie Gminy Chorkówka i w aktywny sposób przyczynia się do realizacji programów w zakresie odnowy wsi.

(dowód: akta kontroli str. 82-83)

Po kontroli przeprowadzonej w styczniu 2013 roku, w Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków poinformował Pana Andrzeja Konieckiego - Wójta Gminy Chorkówka, iż: *...w przypadku prac ratujących zabytek dotacja może zostać udzielona w wysokości 100% nakładów koniecznych.*

W wyjaśnieniu na okoliczność niewystąpienia o dofinansowanie remonty Dworu w Żeglcach Pan Andrzej Koniecki – Wójt Gminy Chorkówka podał: *...Dwór w Żeglcach już w momencie przekazania Gminie był w bardzo złym stanie, nie nadawał się do remontu. Gmina w pierwszym rzędzie realizowała zadania kluczowe dla rozwoju gminy, zawarte w strategii rozwoju i nie prowadziła na tym obiekcie żadnych prac, w związku z tym nie występowała do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemysłu o dotację na ten cel.*

Po ostatnim pożarze, który zniszczył cały dach, Gmina zamierza wystąpić do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o wyrażenie zgody na jego rozbiórkę...

(dowód: akta kontroli str. 54-54, 95-97)

5.Plan zagospodarowania zabytku.

Zgodnie z oświadczeniem złożonym przez Pana Andrzeja Konieckiego – Wójta Gminy Chorkówka:Gmina nie opracowała szczegółowego długofalowego planu dotyczącego gospodarowania nieruchomością oznaczoną nr ewidencyjnym 342, położoną w miejscowości Żeglce, na której posadowiony jest m.in. budynek zabytkowego dworu.

Podkreślam iż, już w chwili przejęcia przez Gminę Chorkówka obiekt ten znajdował się w bardzo złym stanie technicznym, co znajduje potwierdzenie w protokole rozprawy administracyjnej mającej miejsce w dniu 2 lutego 2001 r.

Z uwagi na zbyt bliską lokalizację dworu względem budynku nowej szkoły, wydzielenie nieruchomości zabudowanej budynkiem dworu oraz zbycie jej na rzecz osób trzecich jest mocno ograniczone [...].

Jednakże nadmieniam, że nieruchomość gruntowa, o której mowa powyżej, tak jak inne nieruchomości Gminy Chorkówka w Planie wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości Gminy Chorkówka na lata 2013 – 2015, określającego główne kierunki działań związanych z gospodarowaniem mieniem gminnym...

(dowód: akta kontroli str. 88-93)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Gmina nie podejmowała żadnych działań mających na celu pozyskanie środków zewnętrznych na ratowanie zabytkowego Dworu w Żeglcach, a ponadto w kontroli ustalono, że , pomimo wyraźnego wskazania przez Urząd Konserwatora Zabytków na możliwość uzyskania dotacji w wysokości 100% nakładów koniecznych na prace ratujące zabytek, Gmina nie podjęła żadnych działań mających na celu uzyskanie takiego dofinansowania.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie⁶ działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

W dniu 1 maja 2013 r. budynek Dworu w Żeglcach uległ spaleni.

W związku ze znacznym pogorszeniem stanu technicznego budynku Dworu, działając na podstawie art. 51 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wskazano Panu Andrzejowi Konieckiemu – Wójtowi Gminy Chorkówka na niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia osób postronnych związane z możliwością wejścia do zniszczonego Dworu, najwyższa izba Kontroli pismem z dnia 2 maja 2013 r. zwróciła się do Pana Andrzeja Konieckiego - Wójta Gminy Chorkówka o zabezpieczenia pozostałości budynku przed dostępem dla osób nieupoważnionych.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷, wnosi o:

1. Realizację nakazów konserwatorskich wydanych w decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 2 maja 2013 r.
2. Sporządzenie gminnego programu opieki nad zabytkami,

⁶ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen cząstkowych dotyczących działalności w badanym obszarze: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁷ Dz.U. z 2012 r., poz.82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów , dniamaja 2013 r.
miejscość data

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

kontroler
Paweł Rakowski
inspektor k. p.

Dyrektor
Stanisław Sikora

.....
podpis

.....
podpis